

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr. 34 (1429) 1984 m. rugpiūčio 31 d.

Melbourne

XXIX M E T A I

TAUTOS ŠVENTĖ IŠEIVIJOJE

Rašo Alb. Pocius

1930-tais Vytauto Didžiojo metais padarant nutarimą kasmet rugsėjo 8 - tąją dieną švęsti Tautos Šventę, manau, niekas tada negalvojo, kad ją reikės minėti ir tremtyje arba išeivijoje.

Vienas prancūzų rašytojas yra pasakęs, kad tauta kuri neturi savo istorijos yra vaikas. Mes nenorėjome būti istorijos vaikai, todėl švęsdami Vytauto Didžiojo 500 metų sukaktį ir pradėjome kasmet minėti Tautos Šventę, kad prisimintume didingus mūsų karalių ir kunigaikščių žygius, ginant Lietuvos laisvę nuo gobšių kaimynų, galėtume su pasididžiavimu vartoti savo tautos istorijos lapus.

Per Tautos Šventės minėjimus mes norėjome pagerbti ir mūsų tautos veteranus kultūrininkus, kurie Aušros ir Varpo gadinėje prikėlė mūsų tautą iš gilaus miego ir pažadino Vasario 16 Aktui.

Tautos Šventė išeivijoje turi jau visai daug didesnę prasmę. Mes prisimename netik didingą mūsų senovę, bet kartu darome ir mūsų kultūrinės veiklos metinį patikrinimą užtikrinti mūsų tautos tęstinumą, išlaikant lietuvišką kalbą, tikėjimą ir tautinius papročius tarp jaunosios kartos.

Išlikti lietuviams ir išsaugoti savo tautinį charakterį jau okupuotoje Lietuvoje yra daug sunkesnis uždavinys, ypatingai kai ta okupacija tęsiasi dešimtmečiais.

Nelengvas uždavinys yra išlikti lietuviams, ypatingai jaunajai kartai diasporoje arba išeivijoje. Vietinio gyvenimo aplinkuma ir mokykla nustelbia tėvų įtaką, o kartais ir silpnosio intelekto tėveliai, norėdami, kad jų dukrelė ar sūnelis turėtų neva tai geresnį gyvenimą, pastūmėja savo vaikus į sveitimauciu glėbį, o paskui verkia, kad prarado vaikus ir negali susikalbėti su marčia ar žentu.

Okupuotoje Lietuvoje žmonės yra labiau atsparūs nutautinimui ir rusifikacijai, nes okupantas naudoja prievartą, kuri visada iššaukia pasipriešinimą.

Laisvajam pasaulyje prievartos nėra, čia turtingas ir lengvas gyvenimas sunaikina tautinį atsparumą, o noras praturtėti, nustelbia tautinės savigarbos jausmą.

Senajam Įstatyme rašoma, kad Mozei išvedus žydus iš Egipto nelaisvės ir nuėjus į Sinajaus kalną parnešti Dešimt Dievo įsakymų, dalis žydų nusilpė auko veršį ir ėmė jį garbinti. Jų buvo tik maža dalis. Taip pat ir pas mus tik maža dalis išeivių nusilpė sau dolerinių

versį. Nesmerkime jų, verčiau galėkime jų, nes nėra nelaimingesnio žmogaus pasaulyje, kuris prarado savo širdyje tėvynės meilę ir bergždžiai bando pritaipiti prie svetimųjų.

Tautos Šventės proga žvelgdami į gausingą mūsų jaunimo organizaciją, mes jaučiame pasididžiavimą, kad didžioji mūsų išeivijos dalis išliko ištikima savo Tėvų Zemei ir nuoširdžiai dirba, kad mūsų Šventoji Lietuva vėl būtų laisva ir Nepriklausoma.

Mes išeivijoje lietuviai esame neatskiriama tautos dalis ir būdami tos tautos dalimi mes turime pilnai atlikti mums tautos pavestus uždavinius jos kovoje dėl savo egzistencijos prieš sovietinį okupantą.

Nekartą pogrindžio spaudoje skaitome šauksmus į išeiviją, kur mums sakoma, kad mes esame per daug pasyvūs ir nesuteikiame konkrečios moralinės ir politinės pagalbos savo tautai jos žūtubūtinėje kovoje prieš okupantą.

Jie šaukia mums: "Tėvynė laukia jūsų pagalbos!" Tautos Šventės proga pažvelkime į savo veiklos veidrodį ir pažiūrėkime, ar mes paskendę balių ir banketų organizavime, nepamiršome suteikti savo tautai prašomą pagalbą.

Minėdami Tautos Šventę galime drąsiai sakyti, kad okupanto fizinė jėga yra tik laikinas dalykas. Amžinoji tautinės savisaugos priemo-

nė yra mūsų tautos aukšta kultūra, stipri dvasia, tautinė savigarba ir krikščioniškasis žmoniškumas, tai mūsų jėga, kuri nugalės nors ir gausesnį priešą.

Kiekviena tauta gali tam tikrą laiką išsilaikyti ir savo valstybės neturėdama, jeigu ji nepamiršta savo tėvų kalbos ir tautinių bei religinių tradicijų.

Tačiau tik sudarius savo valstybę pilnai išsiskleidžia tos tautos kultūrinės vertybės ir kūrybingumo genijus.

Jeigu mes norime savo tautai padėti jos likiminėje kovoje dėl laisvės, todėl turime suprasti, kad pagrindinis uždavinys visai išeivijai yra padėti savo tautai atstatyti laisvą ir nepriklausomą Lietuvos valstybę.

(Nukelta į 4 puslapį)

SVEIKINA PLB PIRMININKAS

Iš Vakarų Vokietijos Freiburgo miesto inž. V. Kamantas rugpiūčio 10 d. Tėviškės Aidams parašė šį sveikinimą: — Geriausi linkėjimai Jums ir Jūsų Bendradarbiams iš Europos, kur aplankiau Vasario 16 gimnaziją ir Austrijos bei Šveicarijos lietuvių ir dalyvavome Europos kraštų Lietuvių Bendruomenės vadovų suvažiavime Augsburgėje. Dabar ruošiamės apsilankyti Australijoje Lietuvių Dienų metu. Tad iki malonaus pasimatymo Australijoje! Jūsų, Vytautas ir Gražina Kamantai.

Lietuva, kai aš tave turiu — prieš akis sumirga raštų raštai.
Ir pilna padangė vtyurių, ir linų žydėjimas be krašto.
Skamba ten seni, šventi vardai girių, upių, klonių ir sodybų.
Sunkią skausmo skarą swardai — sidabru Sietynas šiaurėj žiba.

— "Vision" milijoninio tiražo savaitinis žurnalas ispanų kalba yra plačiai skaitomas ne vien tik Ispanijoje, bet ir visoje Pietų Amerikoje, šiomis dienomis vėl atspausdino naują Dr. Jono Kuncos straipsnį "Laukia Laisvės", primena, kad komunistų valdomuose Centro ir Rytų Europos kraštuose yra paneigiama laisvė. Dr. Kunca rašo, kad tų kraštų gyventojai laisvės nėra atsižadėję ir turi vilties ją atgauti. Vakarų pasaulis neprivalo užmiršti tų milijonų žmonių, kurie ilgisi laisvės ir už ją kovoja, mini ir lietuvius, latvius, estus, išskeldamas jų ištikimybę laisvės idealui, jų troškimą atstatyti savas nepriklausomas valstybes, — praneša Vatikano radijas ir mini mūsų Tėviškės Aidų įžymų bendradarbį Dr. Joną Kunčą!

— Venecuelos didžiūsiuose laikraščiuose pastaruojau laiku pasirodė net keturi straipsniai apie Lietuvą ir jos sąžinės kalinius, apie vykdomą trijų Pabaltijo šalių militarizavimą, branduolinių raketų išdėstymą, lietuvių tikinčiųjų kovą už religinės laisvės apsaugojimą. Tuos straipsnius parašė Venecuelos Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos pirm. Dr. Vytautas Dambra-va.

— Jonas Inkėnas, 78 m., Lietuvių Baptistų Superintendentas, mirė Klaipėdoje 1983 m. spalio 10 d. Po II pasaulinio karo rusai jį išvežė į Sibirą, po daugelio metų nebeleido sugrįžti į Lietuvą, bet apsigyventi Latvijoje, tik pensininku būdamas galėjo nuvykti į Klaipėdą, — praneša iš Šveicarijos "Glaube in der 2 Welt" liepos - rugpiūčio laida.

— Vatikano radijas gavo žinią iš Lietuvos, kad rugpiūčio 9 d. buvo palaidotas miręs altaristas kun. Bronislovas Klimas, 72 metų amžiaus. Gyveno dabar Ziežmariuose, Kaišiadorių vyskupijoje. Kunigu jis buvo išventintas 1940.VI.16. Buvo drąsus kovotojas už religijos laisvę ir tikinčiųjų teises. Kiekvieno kunigo laidotuvės Lietuvos katalikams primena pareigą melstis už pašaukimus ir dėti visas pastangas, kad Kauno Kunigų Seminarija galėtų priimti visus kandidatus, turinčius pašaukimą, o komunistų valdžia leidžia tik labai mažam skaičiui lietuvių jaunuolių ruošti kunigystei.

— Dr. Jonas Balys, žymus tautosakininkas ir visuomenės veikėjas, Tautos Fondo Lietuvos Laisvės Iždui paaukojo \$ 3.000 Amerikoje. Jis rašo: "Kai sulaukiau 75 metų amžiaus, jaučiu, kad daug ką nuveikti nebepajėgsiu, tai nieko geresnio nesugalvoju, kaip paremti Lietuvos Laisvės Iždą."

ELTA

— "USSR News Brief" leidžiamas Miunchene birželio 5 d. pranešė, kad sovietų saugumas Vilniuje darė kratą Antano Terlecko žmonos Elenos bute. Kratą darė net septyni KGB agentai, įskaitant papulkininkį Černavičių, vyr. leitenantą Virbicką Konfislavą. Antano Terlecko laiškus iš koncentracijos lagerio, LKB Kroniką, Amerikoje išleista knyga apie Romą Kalantą ir 40 laišku, gautų iš užsienio.

ELTA

— Toronto lietuvių tautinių šokių Gintaro grupė atstovavo Kanadai Anglijoje suruoštame tautinių šokių festivalyje ir iš 11 dalyvavusių tautų laimėjo pirmą vietą. Kanados Etninė Meno Taryba pranešė kad per paskutinį dešimtmetį nei viena Kanados grupė tarptautiniame festivalyje nebuvo laimėjusi I vietą, dabar ją laimėjo lietuvių Gintaras!

Balsas iš laisvės kapo

ISLEISTAS SIBIRO LIETUVIŲ POEZIJOS RINKINYS

Teisingai sakoma, kad Lietuva tai žinomų ir nežinomų poetų kraštas, daininga šalis. Nuo neatmenamų laikų lietuviai dar nemokėdami rašto kūrė - dainavo eiles. Jose išreikšdavo savo vargus, rūpesčius, darbus, džiaugsmus, įvairius įvykius; jautriais žodžiais gražiomis, jų pačių sukurtais melodijomis, išreikšdavo savo jausmus. Dainos tai labai didelė mūsų kultūros dalis, geriausia, ką šioje srityje mūsų tauta yra sukūrusi. Vien tik tai Lietuvos Mokslų akademijos Lietuvių kalbos ir literatūros institute yra sutelkta daugiau kaip 200.000 įvairių žanrų lietuvių liaudies dainų bei jų atmainų. Gal tik tai dešimt ar keliolika tūkstančių iš to didelio turto yra paskelbta įvairiuose leidiniuose, spaudoje.

Bet ir lietuvių poetai į dainų lobyną yra įnešę labai didelį savo indėlį. Ir nūdien turime gerų poetų tiek okup. Lietuvoje, tiek išėivijoje. Jų poezijos rinkiniai, išleidžiami knygomis, aciu Dievui, vis dar netaratas svečias mūsų tarpe.

Lietuviai, žinomi ir nežinomi poetai, kūrė ir tebekuria net labai sunkiose gyvenimo sąlygose. Ir ne tik tai gyvendami laisvėje, bet ir sėdėdami kalėjimuose, koncentracijos stovyklose. Ne visi mūsų skaitytojai žino, kad mūsų šaliai kūrė ir Sibire, Vorkutoje, Taišete, Mordovijos, Intos, Krasnojarsko ir kitose koncentracijos stovyklose. Kūrė ten gyvendami, dirbdami sunkiausius darbus ir mirdami. Susirinkę būreliais dainuodavo ar bent niūniuodavo liūdnas lietuviškas dainėles, dažnai jų pačių parašytas.

Tačiau Sibiro lietuvių dainos ligi šiol mūsų nebuvo pasiekusios. Ir tik tai 1980 m. buvo gautas rankraštis "Balsas iš laisvės kapo", kuriame buvo užrašyti 245 eilėraščiai. Jų autorius - "Klajūnas" (tikroji pavardė mums žinoma). Rankraštis labai kuklus, vargingas. Eilės surašytos ranka ant labai plono popieriaus, naudojant sudėvėtą kalčinį popierių. Daugelis vietų neišskaitomos. Tik vienas kitas mūsų žiūris paskaityti šį vargingą rankraštį, neturėdamas kantrybės jį baigti. Bet Jonas Dainauskas, nau dodamas padidinamąjį stiklą, o kartais ir kitas "laboratorines" priemonės, rankraštį iššifravo, perrašė mašinėle ir, tokiu būdu padarė jį išskaitomą. 245 eilėraščiai buvo "Klajūno" parašyti 1951-1967 m. Prie jų prisidėjo 150 eilėraščių,

BRONIUS KVIKLYS

Mūsų specialus bendradarbis
Čikagoje

parašytų įvairių žinomų ir nežinomų, tebesančių gyvų ar seniai žuvusių, politikalinių poetų eilių, 1951—1956 metais. Žinomos ir kai kurių autorių pavardės: Jonas Najulis, Petras Braziūnas, Kazys Misiūnas, A.N., Ant. Petrikonis, Juozas Andrijauskas, mokyt. Gražulis, J. Ardzijauskas, mokyt. Bazilevičius, Mikailonis...

Pagaliau, knygos pabaigoje atspausdinti 23 jautrus, sentimentalūs eilėraščiai, parašyti į Sibirą ištremtos vienos akademikės skautės. Taigi iš viso 418 eilėraščių kraštis. Tai savotiška Sibiro lietuvių poezijos antologija, tikrasis balsas iš laisvės kapo, kuriame palaidota apie 60 milijonų sovietinio režimo nukankintų žmonių. Tokia antologija - pirmoji lietuvių tarpe, bet ar paskutinė? Tik viena kita tauta turi panašų eilinių rinkinį ir tai žymiai kuklesnį kaip lietuvių.

Sibiro lietuvių poezijos rinkineliui įžangą parašė vienas buvęs Vorkutos kalnys ir Akademinės skautijos leidyklos redaktorius Jonas Dainauskas. Minėtas kalnys, perėjęs sovietinių gulagų "bedugnę" ir turįs daugybę asmeniškų pergyvenimų, rašo: "Tai balsas anų dienų jaunimo - 1945-1956 metų lietuvių kankinių kartos. Tai balsas ir vieno lietuvių, "Klajūno", pakartotinai ten kalinto, dabar uždaryto į psichiatrinę ligoninę, išdrįsusio dokumentais įrodyti Sovietų melus". O apie pačią poeziją šitaip rašo: "O, iškankinta ir teisingumo vardan palaiminta pažemintųjų ir nukriaustųjų poezija, surinkta iš plačių Sibiro plotų, kartu su "Klajūno" eilėraščiais prasmukusi pro Sovietų pasienio sargybas ir muitines - kalbėk, netylėk, pasakok! Tegū šita nepaneigiama ir nenuginčijama tiesa, kaip kraupi tikrovė iš lietuvių tragiškos praeities ir dabarties, tarytum dienoraštis, byloja mūsų tautos nuotaikas Sibire ir Sovietų Sąjungos 'išlaisvintame' Nemuno krašte", nes, poeto žodžiais, "Mums niekad neužmiršt Mordovijos Kraslago, Taišeto, Trasos, Bratsko, An-

garlago, Kurbaso, Intos, Krasnojarsko... Ir viso šio baisaus gyvųjų karsto".

"Klajūnas" ir kiti autoriai parašė eiles būdami baisiausiose sąlygose, lyg gyvi uždaryti karste, degdami lietuviško patriotizmo ugnyje, kurioje sudegė nemaža tautos dalis, įskaitant laisvės kovotojus - partizanus, ryšininkus, studentus, mokytojus, inteligentiją, ūkininkus.

Buvęs Vorkutos kalnys įžangoje rašo: "Niekam iki šių dienų nepavyko taip gerai paslėpti skaičių ir vardus milijonų nužudytų, nukankintų, nepakeliama priverčiamo darbo, bado ir kasyklų, - kaip jiems - neaprepiamų Sibiro plotų valdovams. Į tuos plotus juk niekad neužklys joks užsienio korespondentas, aukų kapinių apimties nesužinos niekas. Tik Klajūnas teisingai pavaizduoja tos imperijos valdinių gyvenimą... Laisvasis pasaulis to genocido nemato ir nenori apie jį žinoti. Bet to rinkinio eilėraščiai teisingai demaskuoja TSRS tariamo 'socialinio teisingumo' aureolę, o tai pagal KGB teisėtvarką, Sovietijoje yra nedovanotinas nusikaltimas".

Mes, išėiviai, gyvendami laisvės krašte, žavimės mūsų tremtinių pasiaukojimu, bet "žavėtis jais - yra vienas dalykas, o būti jais kitas. Taigi gerai, kad skaitydami šį poezijos rinkinėlį, turėsime gerą progą prisiminti šurpiąją mūsų tautos tragediją ir kartu su tėvynėje ir Sibiro tremtyje tebegyvenančiais lietuviams nuryti sūrį skausmo ašarą.

Ne šio rašinio uždavinys cituoti eilėraščius ar atpasakoti jų turinį: pustrėčio šimto 418-os trumpučių ar ilgesnių eilėraščių rinkinį reikia kiekvienam lietuviui paskaityti, kad galėtumėm bent dalinai prisiminti šurpų mūsų tautos likimą.

Sekant mūsų gyvenimą išėivijoje susidaro įspūdis, kad mūsų veiksniai neseka okupuotosios Lietuvos ir tremtinių gyvenimo, nepadaeda kovojančiai ir kenčiančiai Lietuvai, jos žmonėms, dar gyviems ir mirusiems tremtiniais, Jie taip pat nesirūpina ir iš okupuotosios Lietuvos pasiekusie raštų leidimu. Gerai, kad atsirado kitos institucijos, kurios jų darbą atlieka.

Cia reikia pagirti Akademinės skautijos leidyklą, kuri jau šešiais tomiais išleido 30 pogrindžio "Aušros" numerių. Prie jų išsirikavo ir "Balsas iš laisvės kapo", papuoštas prasmingu nežinomo dailiniko (ar dailinikės) pieštu viršeliu - spygliuotų vielų užtvara raudonos spalvos fone. Tačiau pats knygos išleidimas nepuošnus, neįspūdingas, neiilustruotas, per kuklus, išleistas be dailiniko rankos. Tai truputį skaudu, ypač kai daugumą išėivijoje gyvenančių poetų knygų išleidžiame pakankamai gražiai, dailiai, jas kietais viršeliais įrišdami. Neišvengta ir korektūros, sintaksės, o kartais ir gramatikos klaidų. Bet tai pirmoji laida ir pirmasis šios rūšies bandymas. Reikia manyti, kad lietuviškoji visuomenė juo susidomės ir pastūmės šią ar kitą leidyklą išleisti darliau apipavidalintą ir gal kiek papildytą knygos laidą.

įvykiai

● **ABC radijas** rugpiūčio 26 d. ir "The Australian" rugpiūčio 27 d. perdavė žinią iš Vatikano, kad Sovietų Sąjunga neleido Popiežiui Jonui Pauliui II ir kardinolui Casaroli nuvykti į Lietuvą, minint Lietuvos Globėjo šv. Kazimiero 500 metų sukaktį, jo relikvijų perkėlimo šventės proga rugpiūčio 26 d. Prieš porą dienų Vatikanas nusiuntė pranešimą Lietuvos katalikam per vyskupą Liudą Povilonį, kad Maskva neįsileido Popiežiaus į Lietuvą. Šį įvykį plačiai komentavo Vakarų Europos radijo stotys ir spauda, pabrėžiant religijos persekiojimą Lietuvoje ir katalikų rezistenciją.

● **Australijoje** šiemet apie 50 tūkstančių vaikų netenka šeimos šilumos, jų tėvams išsiskiriant. Tokių vaikų didžioji dauguma ilgam laikui, o kartais ir visam gyvenimui lieka sukrėstais jausmais, palinkę į kraštutinumus, nelaimingi.

● **Australijos** 60 procentų vynu gamybos ateina iš Pietų Australijos. Dabartinis Federalinis biudžetas vynu taką pakėlė 10 procentų ir tuo pristabdo vyno pramonę kaip ir Whitlamo laikais, tik tada nuvertus Darbo partijos valdžią buvo panaikintos ir išskeltos vyno takos. Pietų Australijos opozicijos lyderis Mr. John Olsen kaltina Darbo valdžią, kuri sustabdė geležinkelio statybą iš Alice Springs į Darwiną.

● **Amerikos** respublikonų partijos Federalinė konferencija vyko Dallas mieste ir 2235 delegatai vienbalsiai nominavo dabartinį prezidentą Mr. Ronald Reagan naujos kadencijos rinkimams. Žmonių apklausinėjimų biurai skelbia, kad prezidentas Ronald Reagan laimės rinkimus sekančiai kadencijai. Prezidentas Reagan savo nominacine kalba pabrėžė, kad demokratija be Dievo negali ilgai išlikti. Jei užmirštame, kad esame tauta su Dievu, tada tauta pražus.

● **New Yorkas.** Vitas Gerulaitis vėl laimėjo teniso turnyrą rugpiūčio 26 d., nugalėjęs amerikietį Chip Hooper 7-6, 6-3 rezultatu.

● **Los Angeles.** Amerikos laivynas iš povandeninio laivo paleido raketą į taikinį žemėje už 400 mylių atstumo ir ta raketą į taikinį nukrido per 60 minučių, pati susirado kompiuterių pagalba taikinį 100 procentų tikslumu. Amerikos laivynas tokių tikslų raketų planuoja pasigaminti bent 4.000.

● **Užsienio** spaudos agentūros praneša, kad rugpiūčio 8 d. Maskvoje milicininkai sulaukė grupę tyliai ir tvarkingai demonstruojančių taikos šalininkų. Milicininkai pagrasino, kad bus uždaryti į psichiatrinę ligoninę, jei nesiliaus demonstravę už taiką. Dalis sulaukusių asmenų dar nėra paleisti į laisvę.

● **New Yorko** gatvė, kurioje yra Sovietų Sąjungos misija prie Jungtinių Tautų, buvo pavadinta "Sacharov - Bonner" vardu, pagerbiant Nobelio Taikos premijos laureatą ir jo žmoną, kurie yra persekiojami už žmogaus teisių gynimą. New Yorko miesto burmistras Koch, atidengdamas lentelę su naujuoju gatvės pavadinimu, pažymėjo, kad bergždžios yra sovietų valdžios pastangos utildyti Sacharovą ir jo žmoną, nes mes kalbėsime jų vardu.

● **Maskva.** Rusija boikotavo Los Angeles Olimpiadą, kur dalyvavo 140 tautų atletai ir jie pasiekė 12 naujų pasaulinių rekordų. Maskvos Olimpiada baigėsi rugpiūčio 30 d., dalyvavo 16 tautų atletai ir jie pasiekė 6 naujus pasaulinius rekordus. "The Age" mini lietuvių krepšininką Arvydą Romą Sabonį, kuris šios olimpiados čempionas ir pusfinaluose uždirbo net 24 taškus.

TĒVIŠKĒS AIDAI

18 Henry St. Kensington Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDZIA AUSTRALIJOS LIET. KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius kun. Dr. P. Dauknyš. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$ 25. Kitoose kraštuose \$ 30. Atskiras numeris 50 centų. Skelbimai už skilties vieną cm \$ 1. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

T Ė V I Š K Ė S A I D A I

MARIJA ŠIRDYJE TAUTOS

Sveika Marija, Šiluvos Mergele, varge aplankius Lietuvos šalelę! Paguodos skraistę vėl ištiesk artojams, giesmė netilstanti tegu kartojams. Pamiltą Dievą sugražink, nuo pikto prieš šalį gink! O mūsų Motina ir Valdove, dangaus ir žemės Karaliene, apdovanota didžiausiomis Dievo malonėmis ir labiausiai išaukštinta virš visų Jo rankų kūrinų. Tu viską ką tik nori gali iš Dievo išprašyti.

Tad, o gailiausia ir galingiausia Motina, pirmiausia pažvelk į mūsų tėvus ir motinas, vergijos prislėgtus Tėvynėje, o ypač išblaškytus ir kenčiančius brolius ir seseris po baisiąją Rusijos šiaurę. Sumažink jų vargą ir skausmą ir primink tas jų aukas, kaip atpildą už mūsų tautos ir mūsų klaidas ar nusikaltimus ir kuo greičiau priartink Tavo Sūnaus Karalystę mūsų brangoje Tėvynėje, kuri ir šandien rodo taip ryžtingų žygių ir taip vertingų aukų.

Be abejo, mes tikime, kad Tu savo galingu užtarimu išugdei tą mūsų tautos brolių ryžtą ir davei stiprybės, kad jie taip uoliai pajėgia žengt keliu didvyrių, kad jų kankinystė spindi lyg žibintu deganti auka Romo Kalantos, ar tų pirmųjų kankinių drąsa, kaip Nikolė Sadūnaitė - už tikėjimą, tiesą ir meilę... Padaryk, kad tie šviesūs žiburiai kuo aukščiau iškilų ne tik mūsų tremties pilkumų buityje, bet nušviestų ir tamsoje apžilbusį pasaulį, kad jų kankinystės drąsa pabudintų pasaulio sąžinę, pažadintų į ryžtingą kovą už pavergtus žmones, jų išplėstas prigimties teises bei žmogaus ir sąžinės laisvę.

Šioje Marijos ir Tautos šventėje trokštame visi, kad ir mes išliktume vieningi ir veiklūs, kad ir mums nepritrūktų drąsos ir veiklos, kad sektume pavyzdžiu mūsų brolių tikinčiųjų, kurie nebijo jokių sunkenybių bei vargų, kurie rizikuoja savo laisvę ir gyvybę, siekdami atskleisti pasauliui to žiauriausio režimo siekimus, kaip kunigai - Alfonsas Svarinskas, Sigitas Tamkevičius. Palaimink, o Marija, šią tikinčiųjų ištikimybę bei ištvėrę ir mūsų pastangas ginant tuos brangiausius sielos turtus.

Šandieną savo mintimis lankydami garsias Marijos Lietuvos šventoves, junkimės šioj savo nepalaujamaj maldoj. O Aušros Vartų Marija, kuri išties amžius švieteį mūsų kraštui ir budėjai lyg sargyba Gedimino miestui - budėk ir nūnai mūsų sostinės sutemose, ir pro dabarties ūkus ir juodas tamsumas iškelk jos taurią praeitį nenykstančion garbėn.

Šiluvos Marija, ant akmens verkianti tarp piemenėlių - nušluosdyk ašaras nūnai mūsų brolių artojėlių ir padėk, kad jie širdyje išlaikytų gyvą tikėjimą ir meilę Tavo Sūnui ir Jį garbintų ne tik giesmėmis bei lūpomis, bet ir savo gyvenimu - ir net kančia ar mirtimi.

Pažaislio Marija, taip pamilta bu-

Popiežius sveikina Lietuvą

Lietuvos tikintieji šv. Kazimiero jubiliejų — mirties 500 metų sukaktį minėjo Vilniuje prie šv. Kazimiero karsito sekmadienį, rugpiūčio 26 d. Popiežius Jonas Paulius II buvo kviestas atvykti į šį jubiliejų. Maskva nedavė jam leidimo. Popiežius tačiau šeštadienį, rugpiūčio 25 d. šv. Kazimiero jubiliejui atlaikė lietuviškai šventas Mišias ir pasveikino per Vatikano radiją šiame jubiliejuje Lietuvos tikinčiuosius. Popiežius kalbėjo lietuviškai. Čia jo kalba pažodžiui:

— Mieli mūsų broliai ir sesės lietuviai, jūs šiandien prie šv. Kazimiero kapo turite savo vyskupus ir kunigus, kurie kreipias į jus užbaigiant minė jimą Lietuvos globėjo garbei. Brangus lietuviams, o taip pat ir mano širdžiai labai brangus šv. Kazimiero 500 metų mirties jubiliejus. Ypatingai yra svarbi ir labai reikšminga data jūsų tautos istorijoje. Ją iškilmingai minėjome kovo 4 d. Vatikano bazilikoje. Šiandien štai jūsų visų tarnas tarsi dvasiniai ateina pas jus. Esu su jumis širdimi, mintimis, malda. Šv. Mišias, kurias aukosiu jūsų kalba, bus mano dvasinė vienybė su visa Lietuvos katalikų bendruomene. Popiežius yra su jumis. Su jumis yra Romos Bažnyčia. Su jumis yra Visuotinė Bažnyčia, kuri jus neužmiršta. Eucharistijos aukoje aukosiu Dievui Lietuvos Bažnyčios, visos bendruomenės sielvartus, rūpesčius, vargus. Žinau, kad jūsų bendruomenė lieka ištikima Evangelijos mokslui, kurį ji yra priėmusi prieš šešis šimtmečius. Tas mokslas yra įsišaknijęs tautos šir-

vai laisvosios Lietuvos jaunimo — būki ir dabar vis arti ir šio pavergto jaunimo, būki prie jų pulso ir širdies, ir padėk jiems išbristi per tuos bedievybės ir melo liūnus, sudraslyti nedorovės pinkles ir išlaikyti širdis, atvertas tiesai ir meilei!

Žemaičių Kalvarijos Marija! Pažvelki į tuos kalnelius Kalvarijų, kruvinais keliais nuvaikščių žemaičių žemės pilksermegių sūnų ir dukrų ir padėki jiems išsilaikyti prie tos numylėtos žemės, o ypač neleisk, kad jie būtų blaškomi po tolimas ir svetimas šalis!

O Šiluvos Marija, verkianti tarp piemenėlių. Lydėk ir mūs trapius žingsnius tremties kelyje. Neleisk šios laisvės žaismo bangose suglebti, bet duok tvirtumo: meile brolių ir tautos vis degti.

Prelatas Petras Butkus MBE

dyje ir tautinėje kultūroje. Gražiausia apraiška yra kaip tik į Mariją. Lietuva Marijos žemė, kryžių šalies Bažnyčia. Aš meldžiuosi, kad niekas tavęs neįstengtų atitraukti nuo Kristaus meilės.

Maldoje prisimenu jus visus, prisimenu vyskupus, kunigus ir visus Dievui pasišventusius, prisimenu ir visus, kurie trokšta savo gyvenimą paaugoti Dievo karalystės tarnybai.

Mano širdy ypatingą vietą užima krikščioniškos šeimos, ypač jaunimas, kuris garbina šv. Kazimierą, savo ypatingą globėją. Šv. Kazimieras tebūna jaunimui tvirtu tikėjimu, maldos gyvenimu, gerumu ir pasiaukojančios meilės pavyzdys.

Prisimenu visus mažuosius ir nukriaustuosius, kenčiančius, ypač tuos, kurie kenčia dėl tikėjimo. Viešpats juos testiprina. Tesuteikia jiems džiaugsmo ir tyli dienos savo pažadėta palaima.

Brangūs broliai ir seserys lietuviai, švenčiausios Marijos ir šv. Kazimiero pagalbos dėka išlaikykite visada tvirtą tikėjimą, stiprią viltį ir tapkite nenugalima ir gyva tauta Kristaus garbei.

Nors ir neturiu galimybės dalyvauti jūsų tėvynės globėjo šv. Kazimiero jubiliejaus minėjime, jaučiuosi tačiau

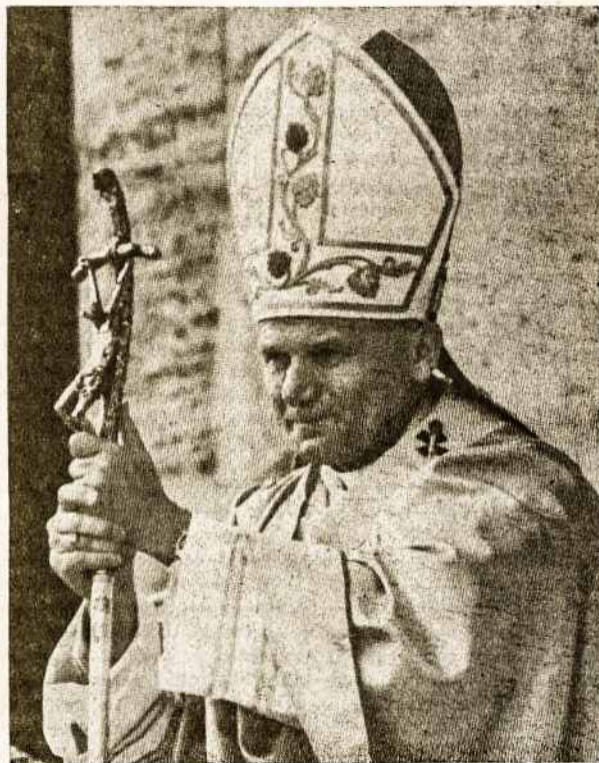
jūsų tarpe. Dvasinėje vienybėje su Lietuvos Bažnyčia ir lietuvių tauta. Jai reiškiu nuoširdžią pagarbą ir švenčiausios Trejybės vardu siunčiu broliškus palaiminimo linkėjimus."

Šia savo apeiga Popiežius aiškiai pasakė, kas yra Maskva. Jei ten ir skelbiama tikėjimo laisvė, bet Popiežiui įvažiuoti ten draudžiama. Popiežius tačiau Maskvos neišsigando. Jis padarė savo — pasveikino Lietuvą nors per radiją. Lietuvą pasirodo ir Maskva skaito nepatikima teritorija, bijo, kad ir politinis biuras neatsiverstų.

Taip ir žengiamo į Naują Pasaulį. Kaujasi Rytai ir Vakarai, o avangarde stovi Lietuva. Šie vardai, kaip Sadūnaitė, Skuodis, Terleckas, Kalanta žinomi ne tik Tasmanijoje, bet Vokietijoje, Amerikoje ir visam pasauly.

Užtai Popiežius šį naujojo pasaulio avangardą ir sveikina. pv

Fairfield National Society NSW sekretoriumi yra išrinktas labai veiklus lietuvis Antanas Kramilius. Ta organizacija savo metinį balų — koncertą turėjo rugpiūčio 31 d., kur programą atliko armenų choras su 70 dainininkų, tautinių šokių grupės kroatų, lenkų, serbų, skotų, ukrainiečių ir kitų.

„T Ė V I Š K Ė S A I D Ų“ B A L I U S

Rugsėjo 29 d., šeštadienį

MELBOURNO LIETUVIŲ NAMUOSE

Baliaus pradžia 7 val vak.

Puikus orkestras. Gera vakariėnė. Staigmenos loterijoj.

Gėrimai Klubo bufete.

Pakvietimai visiems po \$ 12.

Stalus užsakyti pas V. Zemaitį, tel. 544 8684, sekmadieniais prie bažnyčios.

AUSTRALIJA KRYŽKELĖSE

Su nostalgija senesni australiai prisimena, kada šis kraštas dar nesenoj praeity buvo visagalės Britų imperijos dalis ir, kaip tokia, saugi nuo išorinių ir vidaus pavojų.

Churchill išpildė savo gyvenimo tikslą, kaip jis pats rašo, sunaikinti nacių Vokietiją. To jis tvirtai siekė, nežiūrint pakartotinų taikos siūlymų, tarp kurių ir pažadas pašalinti Hitlerį ir su vokiečių armijos likučiais kartu išstumti rusus iš Vakarų Europos, kad ją išgelbėtų nuo komunistų vergovės. Nesidavė perkalbamas. Ejo prie užsibrėžto tikslo. Vokietija buvo nugalėta, bet kartu subyrėjo Britų imperija ir liko tik maža ir dar pilna problemų Anglija, kuri, be rods, pati randasi rimtame pavojuje. Neramumai Airijoje, streikai, bereikalingas Falkland salų karas, kainavęs veik pusę nusiūsto laivyno ir dar vis reikalaujantis veik 400 milijonų dolerių metinių išlaidų salų igulos išlaikymui, gandai apie Mrs. Thacher slaptus įsakymus nuskandinti be militarinės priežasties argentiniečių karo laivą ir net gal pavartoti atominę bombą veik milijoninio miesto sunaikinimui, jeigu tas karas anglam nesisektų - tas viskas padarė beveik beviltišką dabartinės konservatorių valdžios padėtį. O po jos sektų kairieji, kurie žada vienašališkai Angliją nuginkluoti. Taigi australai nėra ko iš anglų tikėtis karinės apsaugos reikiamu atveju.

Dėl to jau prieš ilgoką laiką buvo padaryta bendro apsigynimo sutartis tarp Australijos, N. Zelandijos ir Š. Amerikos. Deja, Australijos ir jos kaimyninių kraštų politinė raida gali privesti ir prie minėtos karinės pagalbos praradimo. Mat, N. Zelandijos darbiečių valdžia jau pareiškė, kad neleis atominiam laivam ar atominius ginklus turintiems paprastiem karo laivyno vienetai sustoti N. Zelandijos uostuose. Australijos darbiečiai tik dėka Mr. Hawke laikinai nuo panašaus uždraudimo susilaikė. Bet kadangi darbiečių valdžia turi vykdyti partijos tarybos nustatytą politiką, dalykai gali pasikeisti gana artimoj ateityje. Toj partijos taryboj jau yra 40% vadinamų kairiųjų, kurių reikalavimai maždaug sutampa su komunistų norais, ir tikimasi, kad po poros metų tie veiklūs marksistai jau sudarys daugumą partijos taryboj. Tada, ne tik kad amerikiečių laivam bus uždrausta įplaukti į australų uostus, bet bus uždarytos Š. Amerikos gyvybinės reikšmės turinčios sekimo ir susižinojimo bazės šitam krašte ir bus įvesta industrijos ir ekonomijos socializacija. Australija turi galimybių tapti socialistiniu kraštu.

Tokią nedžiugią galimybę padidina šio krašto dešiniųjų partijų silpnumas. Jos neturi tinkamų vadų nei aiškios, principais pagrįstos programos. Abi mėgina prisitaikinti prie spaudos varomos propagandos ir nedrįsta pasisakyti dėl australų visuomenei rūpinančių klausimų, kaip imigracijos, "land rights", komunizmo pavojaus ir t.t. Partijos be vadų ir nežinančios krypties savo silekimų neturi galimybių laimėti rinkimus, kol nepašalins minėtų trūkumų. Tik patš Mr. Hawke,

Rašo Dr. Jonas Kunca

blogiausiu atveju gal mėgintų gelbėti kraštą įsteigdamas visai naują partiją.

Australijos strateginė padėtis dar žymiai pablogės, jei Filipinų salose perims raudonieji valdžią ir savo rankas. Protestai, demonstracijos ir marksistų partizanų veikla tame krašte yra nieko gero nežadą reiškiniai. Jei prez. Marcos būtų priverstas užleisti vietą kairiesiems, amerikiečių didžiausios pasaulyje amercio bazės Filipinuose būtų uždarytos. Be jų, be Australijos ir N. Zelandijos uostų, Š. Amerika, nors ir norėtų, negalėtų sėkmingai apginti šitos rutulio dalies. Austr-

lija liktų su savo kariniu pajėgumu apginti tik 70 km. pakrančių, kada jų turi visus 7000 km.

Rusai, atrodo, jau pajuto Australijos oro pakaitą Maskvos naujai. Atsivežė krūvą Sputnikų "gramozdų" ir net savo kosmonautą generolo uniformoje. Per televiziją matėm patenkintą rusų ambasadorių ir apie taiką mikčiojantį Maskvos generolą - astronautą. Australai, mat, turi laiku nusiraminti bežiūrėdami į šitokius taikos "myletojus" ir neišsigąsti, kada kairieji iš tikrųjų paims valdžią į savo rankas.

Kol kas tik Australijos himnas buvo pakeistas. Dar galvojama pamaityti ir vėliavą. Tik gal nesiskubins, nes nežinia, kokios spalvos ji turėtų būti ateityje.

Ž I N Y N A S

Daugiau negu prieš metus laiko buvo iš Lietuvos krieptasi į šv. Kazimiero parapiją Adelaidėje, prašant atsiųsti jiems parapijos istoriją ir šv. Kazimiero bažnyčios nuotraukų ruošiamam spaudai Žinynei, kuriame norėta skirti vietos visame pasaulyje esančioms šv. Kazimiero bažnyčioms ir jo vardu pavadintoms parapijoms, organizacijoms ir institucijoms. Prašyta medžiaga buvo išsiųsta. Todėl dabar rugpiūčio mėnesį Lietuvoje išleistam "Katalikų kalendoriui - žinynei 1984" pasiekus Adelaidę buvo įdomu, kaip ta siųstoji medžiaga Žinyne panaudota. Nepilnus du puslapius užimama skyriuje "Šv. Kazimiero bažnyčios ir koplyčios išėivijoje" mūsų bažnyčiai - koplyčiai skirta tik viena knygos eilutė, paduodant tik adresą. Tiek pat vietos skirta ir visoms laisvame pasaulyje esančioms šv. Kazimiero vardo bažnyčioms, kurių išskaičiuota 30.

Gera, kad bent tiek praėjo krašte, kuris gūriasi religijos "laisve". Žinynas 240 puslapių knyga, kietais viršeliais ir popierine, net kelionę paštu neatlaikiusia, trapia nugarėle. Pradžioje spalvota labai vykusio šv. Kazimiero portreto nuotrauka. Gaila, nėra dailininko pavardės. Po dedikacijos šv. Kazimiero jubiliejui seka Liturginis kalendorius, kuris užima 43 puslapius. Mintys metų homilijoms - 38 psl. Kun. K. Vaičionio šv. Kazimiero gyvenimo aprašyme be biografinių žinių daug beletristikos, sentimentalių Šventojo dialogų, mirties smulkmeniškias aprašymas, nepaduodant istorinių šaltinių. Giesmės "Omni die" 54 posmai lotyniško ir lietuviško teksto.

Paminėjus, kad Lietuvoje yra 14 šv. Kazimiero bažnyčių, plačiau aprašoma šv. Kazimiero bažnyčia Vilniuje, istorines žinias užbaigiant krikščioniškai kukliu sakiniu: "Po 1949 m. (bažnyčia) pakartotinai restauruota ir pritaikyta kitai paskirčiai". O ta kita "paskirtis", kaip žinome, joje bolševikų įruoštas ateizmo muziejus.

Didžiąją knygos dalį užima Bažnytinis žinynas, kuriame vyskupų sąrašė įrašytas ir vysk. J. Steponavičius. Kad jis daugelį metų yra ištremtas į Zagarę, neužsiminta.

Klierikų sąrašė Kauno kunigų seminarijoje yra 104 pavardės. Iš kunigų sąrašo sužinoame, kad Kaišiadorių vyskupijoje yra 71 kunigas, Kauno - 152, Panevėžio - 129, Telšiš - 132, Vilkaviškio - 109, Vilniaus - 98. Iš viso kunigų - 691, kurių tarpe 116 altaristų ir ligonių. Bažnyčių Lietuvoje - 630, iš jų 139 be kunigo.

Toliau seka mirusių dvasiškių paminėjimai trumpais aprašymais. Nuostabiusia, kad tarpe jų įtilpo ir prof. St. Ylos nekrologas. Leidinys iliustruotas blogai atspausdinto mis nuotraukomis. Po straipsnių liekančios tuščios vietos užpildytos eilėrašciais, tarpe kurių ir B. Brazdžionio pora posmų.

Išvadoje reikia nuosirdžiai pasidžiaugti, kad pavergtos Lietuvos katalikų dvasiškijsugebėjo praplaukti tarp bolševikų Scilės ir Haribės kad ir su kukliu leidiniu. Šalia to nuostabą kelia praėjusiais metais Lietuvoje tikrai gražiai išleistas Mišiolas puošniais keturiais tomiais, kuriais aprūpintos lietuvių bažnyčios ir išėivijoje. Pr.P.

JAUNUOLIS IŠ KLAIPĖDOS ATPLAUKĖ Į ŠVEDIJĄ

Spaudos agentūra Associated Press praneša, kad šiomis dienomis Švedijos krantus laimingai pasiekė mažu guminiu laiveliu iš Klaipėdos atplaukęs 25 metų jaunuolis, kurio pavardė ir tautybė šiuo tarpu nėra skelbiama. Tapažymima, kad jaunuolis, nusprendęs pabėgti į laisvuosius Vakarus, iš Klaipėdos mažu guminiu laiveliu, prie kurio buvo pritaisytas motoras, išplaukė Švedijos link ir po šešiolikos valandų plaukimo, netoli nuo Gotlando salos buvo pastebėtas švedų žvejų, kurie jaunuolį nugaubė į Karlskrona uostą. Čia pabėgėlis pasiprašė politinio prieglobsčio, pažymėdamas, jog noris įsikurti kuriame nors Vakarų pasaulio krašte. Jaunuolis laiveliu atplaukė iš Klaipėdos į Švediją be ypatingų sunkumų. Associated Press agentūra pažymi, kad II-jo pasaulinio karo metu daug pabaltiečių tokiu pat būdu pasiekė Švediją, dažniausiai Gotlando salą.

LRTV

Tautos Šventė ir mes

ALB Krašto Valdyba sveikina visus Australijos lietuvius Tautos Šventės proga ir linki, kad visi dirbdami kartu ir su pasišventimu įvairiose lietuviškose organizacijose užtikrintumėm Bendruomenės tęstinumą Australijoje dar ilgus, ilgus metus.

Pavergta Tėvynė, mūsų broliai ir seserys reikalauja mūsų veiklos, todėl neužmirškime liuliuojami Australijos gerbūvio, nebūkime apatiški mūsų veikimui, bet pasiryškime visi kaip vienas atsiliepti į mūsų pavergtos tautos šaukimą ir atlikime savo pareigas bendruomenei ir organizacijoms sąžiningai, su noru ir pasišventimu tuo parodydami, kad esame susipratę lietuviai.

Tautos Šventės proga, aš taip pat kviečiu visą mūsų jaunimą aktyviai įsijungti į bendruomenės eiles. Gana priekaištų ir kritikos jaunimui! Mes, vyresnioji karta, jus priimame be jokių sąlygų, tokie kokie jūs esate, tik ateikite ir dirbkite, o mes jums padėsime, jeigu jums pagalba bus reikalinga. Nei kalbos, nei rašybos trūkumas jus nuo mūsų neatitolina ir neatskiria - rašykite, išreikškite savo norus, pasiūlymus ar kritiką taip kaip jūs galite ar išmanote, o mes jums rasime vietos mūsų bendruomenėje, organizacijose ar spaudoje. Žinokime, kad taip kaip mes be jūsų, taip ir jūs be mūsų išstiprste Australiškoje juroje ir tuo padarysime didelę žalą mūsų bendruomenei ir mūsų laisvės bylai.

Tautos Šventės proga visi atgimkime dvasiškai ir dirbkime kartu tėvynės labui.

V. Bukevičius

ALB Krašto Valdybos pirmininkas

(Atkelta iš 1 puslapio)

TAUTOS ŠVENTĖ IŠEIVIJOJE

Neveltui okupantas nori mus atitraukti nuo politinės veiklos sakydamas, kad jūs tenais "šokite ir dainuokite, bet tik nepolitikuokite".

Jeigu mūsų veikloje yra kartais nesklaidumų, tai tik todėl, kad mes nepastatome Lietuvos laisvės reikalo į pirmutines mūsų veiklos pozicijas.

Kas iš tos visos kultūrinės veiklos, jeigu Lietuvos nebus. Ji išstipr kaip sniegas pavasarį. Kova dėl Lietuvos laisvės duoda prasmę ir visai mūsų kultūrinei veiklai, suteikdama jėgų ištesėti netik mums, bet ir jaunajai kartai.

Jaunimas nemėgsta tuštumos. Jis nebijo kovos sunkumų, nes jis gerbdamas savo tėvelius myli jų ir savo Tėvų Žemę. Jis žino, kad nėra nieko kilnesnio kaip kovoti už savo Tėvynę Lietuvą, kad ji būtų vėl laisva tarp laisvųjų tautų.

Tegul Tautos Šventė nuskaidrina mūsų organizacijų veiklą, suteikdama vienybės ir jėgų ištesėti atliekant savo pareigas tautai.

Atsilankydami gausingai į minėjimus mes parodysimė, kad einame išvien su kovojančia tauta, o per minėjimų pamaldas visi prašykime, kad Gerasis Dievas sutrum pintų mūsų tautai kančių ir vergijos dienas.

Žolinė — Marijos Dangun Emimo šventė, o Adelaidės lietuvėms katalikėms ji yra ir draugijos metinė šventė.

Šiais metais ji pradėta šeštadienio vakare, rugpjūčio 11 d. šv. Kazimiero bažnyčioje dvasinio atsinaujinimo valanda. Pagarbinus išstatytąjį Sveciausiąjį Sakramentą, moterų kvartetas — Nemuno Dukros gražiai pagiedojo keletą giesmių. Konferencijoj d-jos Dvasios Vadas kun. A. Spurgis prisiminė Marijos Dangun Emimo šventės prasmę ir pasidžiaugė katalikių moterų veikla. Dvasinio atsinaujinimo valanda baigta kun. A. Spurgio atlaikytomis šv. Mišiomis ir bendra šv. Komunija. D-jos pirm. A. Urnevičienė į Mišias įsijungė perskaitydama tai dienai skirtus skaitinius bei tikinčiųjų maldas.

Sekmadienį LKM D-jos narės šv. Mišiose dalyvavo su savo puikia vėliava. Nemažai buvo pasiruopusių tautiniais rūbais. Šv. Mišias d-jos intencija aukojo ir pamokslą pasakė naujasis klebonas kun. J. Petraitis. Mišių skaitinius ir tikinčiųjų maldas perskaitė B. Morkūnienė. Auką atnešė A. Krivickienė ir Čipliesnė, o gėles — A. Jasiūnienė. Gražiai giedojo N. Masiulytės — Stapleton vadovaujamas bažnytinis choras. Po pamaldų visos narės kartu su Dvasios Vadais nusifotografavo prie Lietuvos Žemės paminklo.

Narėms ir svečiams susėdus prie vaisiėms paruoštų stalų, D-jos V-bos pirm. A. Urnevičienė šią d-jos šventę palygino su Lietuvos ūkininkų rugiapūte; kaip jie po daugelio įtempto darbo dienų, gausybės rūpesčių, laimingai baigus rugius kirsti, su visais darbininkais ir talkininkais grįžta į namus prie vaisių stalo padėkot Dievui ir talkininkams.

Siuokart vaisių stalo šeiminiškai yra LKM D-jos Valdyba. Artimiausias V-bos padėjėjas buvo Dvasios Vadas kun. A. Spurgis, tai jam pirmoji padėka. Visuose dvasiniuose reikaluose jis mums buvo ir yra vadovas. Taip pat jam esame dėkingos ir už Žolinės išvakarėse puikiai paruoštą dvasinio atsinaujinimo valandą, o klebonui J. Petraitčiui už šios dienos šv. Mišias.

Mirusias nares ir mirusį d-jos vėliavos krikšto tėvą B. Dičiūną pirmininkė paprašė prisiminti atstojuimu ir jai vadovaujant sukalbėta Amžiną atilsį.

Savo ilgojoje kalboje pirmininkė prisiminė visus, kurie šiu metų laikotarpyje vienokiu ar kitokiu

būdu, draugijai yra padėję. Baigdamą šiltu žodžiu stabtelėjo prie šv. Kazimiero jubiliejų minint užsiamegusių santiykių su kita Adelaidės lietuvių moterų organizacija — Moterų Sekcija Inc. Pirmininkė Urnevičienė pastebėjo, kad abi organizacijos dirba lietuvių išlaikymui: jūs darbuojatės Lietuvių Namuose, o mes parapijoj. Pasidžiaugė, kad šioje LKM D-jos šventėje pirmą kartą dalyvauja tiek daug Moterų Sekcijos ponių.

Kun. A. Spurgiu palaiminus vaisių stalą ir skaniais užkandžiais bei vynu apmalšinus alkį, d-jos pirmininkė prisiminė, kad ne vien duona žmogus gyvas. Prasidėjo sveikiniai ir linkėjimai draugijai: Aug. Kubilius pasveikino Parapijos Tarybos ir Ateitininkų sendraugį vardu, Vyt. Straukas — Adelaidės

L. Bendruomenės, El. Varnienė — Sv. Kazimiero mokyklos (ji prie sveikinių pirmininkei įteikė gražių gėlių pintinėle), R. Bajoriūnienė — L. Moterų Sekcijos Inc. vardu ir V. Opulskis — Bažnytinio choro vardu. Sveikinių eilę užbaigė klebonas kun. J. Petraitis. Jis pasidžiaugė d-jos Valdybos darbais ir visų narių vertingu įnašu parapijos gyvenime, pareiškė viltį, kad jų veikla ir ateityje nesusilpnės.

Vykstant vaisėms, į sceną pakviestos Nemuno Dukros, akompanuojant D. Kaminskienei, gražiai padainavo tris dainas: Tėviškėlė, Tamūs seselė ir Ko parymai, sese.

Užbaigiant vaises, pirmininkė A. Urnevičienė visiems gražiai padėkojo ir prisiminė, kad vyną, kuriuo čia šiandien vaišinamės, padovanojo garbės narė K. Dičiūnienė. Prie kavos puoduko dar buvo padai-

nuota ir pasidalinta dienos išpūdziais.

Nors moterų metinė šventė baigėsi, bet Žolinės paminėjimas dar tuo nepasibaigė. Sekantį šeštadienį, rugpjūčio 18 d., įsijungė Lietuvišką radijo valandėlę, išgirdome mokytojos Elenos Varnienės paruoštą atsiminimų pyne apie tai, kaip Žolinė buvo švenčiama įvairiose Lietuvos vietovėse; Br. Mockūnienė supažindino klausytojus kaip Zemaičiai, A. Serelis ir A. Gučiūnienė — kaip Aukštaičiai, o V. Dumčius — kaip Zanavykai šventė Žolinę Lietuvoje. Jie savo nuosirdžiu atviru žodžiu vaizdžiai atkūrė skirtingus lietuvių papročius ir visų jų gyvą ryšį su tikėjimu, su Bažnyčia.

Ag. Stepanienė papasakojo kaip ir kada gėlių šventinimo paprotys atsirado ir išsiplėtė Lietuvoje.

Visą Žolinės papročių pyne su religinės muzikos bei giesmių įtarpais baigė E. Varnienė iš Šibiro lietuvačių maldaknygės išpūdingai perskaityta malda į Girkalnio Mariją. **A. St.**

Pirmieji lietuviai Australijoje

Australijos Lietuvių Metrašis I t. skelbia, kaad pirmoji lietuvių šeima kartu su vokiečiais išeiviais yra atvykusi į P. Australiją, į Lobethalį 1841 m. Jos tačiau šiandien nė ženklo neliko.

Pirmieji lietuviai į Sydney atvyko 1887 m. Dalis jų grįžo į Angliją, tik viena Mickevičiaus šeima iš jų pasiliko Australijoje. Vėliau į Sydney atvyko ir daugiau lietuvių. Taip mes atvykę jau čia radome Lietuvių Draugiją.

Beveik visi lietuviai yra bėgliai iš Lietuvos sukilimo 1831 m. ar 1863 m. Po nepasisekusio sukilimo vyrai bėgo į Vokietiją, o vokiečiai juos vežė į Angliją. Čia jie galėjo gauti tarnybą kariuomenėje, nes kariuomenė apmokama. Anglai tačiau tokius samdytus kareivius siuntė tuomet į savo užvaldytus kraštus. Sitokių lietuviškų kareivių nemaža atsidūrė Amerikoje ir Kanadoje. Amerikos nepriklausomybės kovose dalyvavo ne tik vienas Kosčiūška, bet pulkai lietuvių. Ne velti ir šiandien Amerika užstoja Lietuvą. Kanadoje Winnipego pilies gynyboje lietuvių kareivių yra dalyvavę

apie 90, kurių dauguma žuvo. Jų sąrašai tačiau ir šiandien tebėra.

Į Australiją anglai lietuvių nevežė. Juk čia jie vežė savo nusikaltėlius — konviktus. Savanoriškai žmonės į šį tolimą kraštą nenorėjo važiuoti. Bene pirmieji yra išdrįsę savanoriškai važiuoti vokiečiai. Taip su vokiečių transportu į Lobethalį atvyko viena ir lietuvių šeima. Reikia manyti, kad panašiai buvo ir su Sydnejaus lietuviams.

Stebėtina, kad nieko neminima apie Viktorijos lietuvius. Tarsi į Melbourną niekas neatvyko. Mes, tie naujieji ateiviai, Melbourn radome tik vieną lietuvių — Poliaką. Jis nė vieno lietuvių čia daugiau nežinojo. (Karolis Poliakas mirė 1978 m.)

Tačiau visai pripuolamai australė moteris savo kaimynei lietuvei Br. Naujokaitienei pradeda pasakoti apie kokį lietuvių, gyvenusį prie Echucos. Naujokaitienė susidomėjo šia pasaka ir paprašė daugiau žinių. Po kurio laiko ši australė atnešė seną knygutę ir keletą fotografijų. Tai, sako, yra jo palikimas. Kai jis paseno ir pradėjo sirguliuoti, jis paliko šias fotografijas ir knygutę pas savo draugą ūkininką

Mr. Boag. Aš tą ūkininką sutinku atostogų metu. Jis man padavė šias knygutę ir fotografijas ir pasakė to lietuviu trumpą istoriją. Jis yra Ludwik Breckan, gimęs 1870 m. Minske. Vos 16 metų amžiaus įstojo į laivyną. Tarnavo čia ilgai. Į Angliją atvažiavo 1896 m. Plaukiojo anglų laivais. Laitvui plaukiant iš Adelaidės į Melbourną, kilo audra. Žuvo tuomet jo geriausias draugas. Liudvikas kaltino laivo kapitoną. Taip jis demonstratyviai iš laivo pasitraukė ir pasiliko Melbourn. Atsigabeno netoli Echucos, kuri prie Murray upės čia ūkininkas Mr. Boag jam skyrė sklypą žemės, kad jis galėtų išsimaitinti. Taip Liudas Breckan ir pradėjo sunkų viengungio gyvenimą. Prasimaitinti galėjo, bet pinigų neturėjo. Gaudė jis triušius ir juos pardavinėjo. Tai buvo jo uždarbis.

Ūkininkas Boag yra sakęs, kad Liudas Breckan yra buvęs nusidangęs iki Ballarat. Taip atrodo, kad jis čia galvojo auksą kasti, juk tuomet čia buvo aukso kasyklos. Tačiau grįžo jis pas ūkininką Mr. Boag ir čia praleido paskutinius savo gyvenimo metus. Reikia manyti, kad jis yra palaidotas Echucos kapinėse.

Tai prūsų lietuvis. Jo pavardė jau nelietuviška. Nors jis gimęs Minske, bet aiškiai matosi, kad lietuvis. Jo palikimas tam ūkininkui Mr. Boag yra jo lietuviškos knygutės ir fotografijos. Knygutė yra lietuviškas katekizmas, tik gotiškomis raidėmis. Ši knygutė spausdinta Baunsberge 1883 m. Pirmoji jos laida spausdinta 1863 m., tai antrojo sukilimo metai. Knygutės kalba gana gera, tik gotiškos raidės. Pirmame puslapyje užrašyta: "Katalikiškas Katekizmas su pridėjimu kelių reikalingu maldų, išdutas per A. Scęwark, kleboną Klaipėdoj." Fotografijos yra darytos Anglijoje ir Vokietijoje. Taip matosi, kad jis buvo keliautojas. **pv**

Kėdainių rajone Pernaravos klebonas kun. A. Kazlauskas, 74 m. mirė rugpjūčio 11 d., palaidotas rugpjūčio 14 d. Kunigu buvo įšventintas 1934 m. Šių metų gegužės 26 d. velionis minėjo savo kunigystės 50 metų jubiliejų. Tai jau septynioliktas šiemet Lietuvoje miręs kunigas. Šiemet Kauno Kunigų seminarija visom šešiom Lietuvos vyskupijom išleido tiktai 12 naujų kunigų, iš kurių tiktai vienas teko Kauno arkivyskupijai, kurioje šiemet jau mirė šeši kunigai.

Adelaidės LKM D-ja metinėje šventėje 1984 m. Sėdi iš kairės: valdybos narės B. Morkūnienė, U. Jucienė, klebonas kun. J. Petraitis, MIC, V-bos pirmininkė A. Urnevičienė, Dvasios vadovas kun. A. Spurgis, MIC, V-bos narės S. Jankauskienė, A. Krivickienė.

Vatikanas nuima Kremliaus maskę

Pirmą kartą po Lietuvos okupacijos Vatikanas paskelbė visam pasauliui, kad Maskva nedavė leidimo Katalikų Bažnyčios galvai aplankyti savo persekiojamų tikinčiųjų. Dar daugiau, nei Popiežiaus pasiuntiniui nebuvo leista nuvykti į Sv. Kazimiero iškilmingą religinį minėjimą.

Tuo pavęsti niekais sovietų tvirtinimai, kad Rusijoje yra tikybės laisvė. Kas per laisvė, jei Bažnyčios galva neturi teisės kartu pasimelsti su Lietuvos katalikais?

Aišku, kad okupantas bijojo parodyti pasauliui užimto mūsų krašto tikrovės: persekiojimus, bažnyčias paverstas į muziejus ar sandėlius ir lietuvius vis nebijančius protestuoti prieš jiem daromą neteisębę, kad Lietuvos vardas pasirodytų pasaulinėje spaudoje su visom okupacijos ir genocido smulkmenom laike tokio Vatikano galvos apsilankymo. Apie Lietuvos okupaciją niekas neturi daugiau užsiminti, pagal Maskvos budelių norą!

Reikia būti dėkingiems, kad galų gale dabartinis Popiežius, palikęs nuosalyje bet kokius diplomatinis sumetimus, išdrožė tikrąją tiesą į begėdžių veidą. Nepatogus Maskvai šituo momentu, kada ji norėtų vaidinti gerą ir taiką mylinčią, tikrovės apie sovietinį režimą pasirodymas visų kraštų spaudoje. Kad ir liūdna ši žinia, labai prisideda prie Lietuvos okupacijos klausimo naujo išsklaidymo.

Melbournų Lietuvių Bendruome-

nės Valdyba jau keletą kartų kreipėsi į Popiežių primindama Lietuvos aplankymo reikalingumą. Dabar bus pasiūstas padėkos laiškas už šitą drąsų Sovietų Sąjungos pamerkimą dėl Lietuvos katalikų tikybės laisvės varžymo.

Ši žinia tikriausiai jau pasiekė mūsų Tėvynę per radijo bangas.

PAGALBA SAŽINĖS KALINIAMS !

Kalinių Draugų organizacijos prezidentas jėzuitas prof. Gregory Jordan iš Tasmanijos universiteto St. John Fisher koledžo Rektorius sušaukė viešą susirinkimą Melbourne Hawthorn katalikų mokyklos salėje rugpjūčio 26 d. vakare. Dalyvavo gera šimtinė australų. Prelegentas Fr. Jordan daugiausia kalbėjo apie lietuvių sažinės kalinius, ypatingai apie Nijolę Sadūnaite, ką ji viena pačių ryškiausių atstovų, kovojančių už žmogaus teises ir religijos laisvę. Prelegentas priminė Simą Kudirką, kuris 1980 m. liepos mėnesį kalbėjo Hobarto miesto salėje apie persekiojimus sovietų okupuotų kraštų gyventojų. Šimui esant kalėjime iš bado ir sunkių sąlygų išsekus jėgom, įgijo naujos drąsos ir šviesos, kai gavo iš nepažįstamo žmogaus iš Amerikos laišką, kuris rašė, kad meldžiasi už jį. Tai su Algiu Taškūnu prelegentui kilo idėja įsteigti Kalinių Draugų ekumeninę draugiją melstis ir rašyti laiškus į sovietų concen-

Lai neapsirinka okupantas. Ji tik dar daugiau pakels pasipriešinimą ir pagiežą Lietuvos engėjams. O visų kraštų spaudoje Lietuvos vardas, kurio taip vengia rusai, bus paminėtas. Lietuvių pareiga prie tokio spaudos žinių platinimo kuo daugiau prisidėti.

Melbournų Apylinkės Valdyba

tracijos lagerius ir kalėjimus sažinės kaliniams ir likusioms jų šeimoms. Dabar ši Kalinių Draugų organizacija leidžia biuletenį ir vis daugiau australų jungiasi į šį kilnų sąjūdį.

Po paskaitos buvo parodytas dokumentinis filmas iš Sovietų Sąjungos, kur dideliu pavojum netekti laisvės buvo nufilmuotos kelios koncentracijos stovyklos ir lageriai. Į filmą įkalbėjęs aiškino Avrahim Shifrin, kuris yra parašęs Pirmąjį Vadovą į Sovietų kalėjimus ir koncentracijos stovyklas, pats ten išbuvęs 14 metų. Dabar jis Izraelyje vadovauja Tyrimų Centrui apie sovietų kalėjimus ir koncentracijos stovyklas. Paskaita ir filmas padarė visiems didelio įspūdžio ir visi rašėsi į Kalinių Draugus. Buvo suruošta parodėlė apie pogrindžio saudą sovietuose, kurią dominavo LKB Kronika ir anglų kalba knygos apie Lietuvos persekiojimus. Prie kavutės dar visi galėjo artimiau susipažinti ir aptarti kas rašo kuriam sažinės kaliniui. Buvo daug adresų įkalintų lietuvių. Kalinių Draugų (Friends of the Prisoners) izdininkas yra mūsų Algis Tašnūnas, kuris kartu yra ir "Baltic News" redaktorius. Šiai labai kilniai organizacijai padėkime ir finansine parama. Algio Taškūno adresas, kaip ir "Baltic News": PO Box 272, Sandy Bay Tas. 7005. Kai daug australų ir kitataučių jungiasi į šį sąjūdį malda ir laiškais padėti sažinės kaliniams, tai ir mes neatsilikime nuo jų, ypač kai yra labai daug įkalintų lietuvių, kurie už Dievą ir Tėvynės Lietuvos meilę neša sunkų kryžių. PD

Olimpiada italų akimis

Sovietų Sąjungos piliečiai dabar jau yra viską patyrę apie oro užteršimą Los Angeles mieste ir apie kitas šio didmiesčio neigiamybes, bet mažai arba visiškai nieko nežino apie Los Angeles vykusias išpūdingas olimpiadines žaidynes ir sporto varžybų rezultatus, rašo Italijos dienraštis "Il Giornale Nuovo", komentuodamas sovietų oficialiosios spaudos išvystytą propagandinę kampaniją, siekiant sumenkinti Los Angeles Olimpiadą. Turbūt nebus likę nė vieno neigiamo reiškinio, kurio ryšium su čia vykusia Olimpiada nebūtų išskėlusi sovietinė spauda, rašo italų laikraštis. Net ir amerikiečiai sportininkai šį kartą buvo sovietinės spaudos išplūsti, apkaltinti šovinizmu, kaip antai žymusis neigras bėgikas Lewis dėl to, kad atsiekęs pergalę apibėgo stadioną su rankoje iškelta Jungtinių Amerikos Valstybių vėliava. Italų laikraštis primena, kad sovietinė spauda kiek skirtingai buvo atsiliepusi apie kitus amerikiečius neigrus sportininkus, kurie Meksikos Miesto olimpiadinėse žaidynėse po pergalės buvo išskėle uždarą kumštį. Šią manifestaciją sovietai laikė amerikiečių sportininkų politinio subrendimo ir klasių kovos supra-

timo ženklu. Italų laikraštis rašo, kad sovietams ypač užkliuvo Los Angeles Olimpiadoje pasireiškusi vadinama naujoji amerikiečių dvasia — pasididžiavimas savimi ir savo kraštu, atrastas pasitikėjimas savimi, ne tik sportininkų, bet ir žiūrovų, ypač jaunimo, patriotizmas. Maskvai tai nepriimtini reiškiniai, rašo italų diaraštis, dėl to sovietinė spauda griebėsi visų priemonių iškilom ir išpūdingom Olimpimėm žaidynėm nuvertinti. LRTV

GAISRAS PRANCIŠKONŲ VIENUOLYNE BROOKLYNE

Liepos 22-tros naktį kilo gaisras pranciškonų vienuolyne Brooklyne. Užsidedę naujoji vienuolyno dalis, kuri jungia pagrindinį pastatą su Kultūros Židiniu. Gaisras sunaikino koridorių ir keturis kambarius su baldais. Kitų dviejų kambarių dūmai apnešė sienas, o gesinant ugnį, buvo išdaužyti langai. Taip pat tiršta aprūko dar trijų kambarių sienos ir baldai. Be to, suodžiai apdengė visą vienuolyno erdvę virš laiptų: lubas, karnizus, sienas. Gesinant gį nuo vandens šiek tiek nukentėjo antrojo aukšto koridoriai bei kambariai. Kultūros Židinio biblioteka išliko beveik nepaliesta. Suodžiais buvo apneštos Kultūros Židinio sienos virš laiptų, įeinant iš kiemo pusės, kur pastatomi automobiliai.

Laimingu atveju, gaisre iš žmonių niekas nežuvo. Br. Danielius, kuris tuo laiku dar tebebuvo rekrutacijos salėje, išgirdo aliarumą koridoriuose ir suspėjo prižadinti visus degančiame pastate miegan-

čius. Spėjama, kad gaisras kilo dėl elektros vielų sutrikimų. Tai dabar tiria apdraudos bendrovė. Apdegę du kunigai, T. Petras ir T. Benvenutas, kuris dar ligoninėje. Gaisro gesinimas buvo gana sėkmingas. Kai atvyko pašaukti gaisrininkai, ugnis bei dūmai jau veržėsi per langus. Gaisrą pavyko užgesinti per valandą.

Siuo metu vyksta degėsių valymas ir atliekami įvairūs formalumai su apdraudos bendrovės atstovais.

Gaisras sunaikino Tėv. Petro Baniūno, "Bridges" administratoriaus kambarį. Sudegė ir tie užsakymai. Kadangi jų adresai dar nebuvo kitur įregistruoti, užsakytojus prašome atsiųsti jų adresus pakartotinai. Taip pat sudegė ir "Bridges" platinėtojų sąrašas. Kas gaudavo "Bridges" keletą egzempliorių, ar norėtų platinti savo apylinkė, prašome pranešti administracijai: Bridges, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY. 11207, USA.

MELBOURNAS

Į VAKARONĘ

DLK Vytenio Šaulių kuopa rengia Lietuvių Namuose 50 Errol St. Norht Melbourne rugsėjo 8 d. 6.30 val. vakaronę. Bus pagaminta vakarienė, rodomas filmas iš bendruomenės gyvenimo, veiks laimės šulinys. Kaip ir iš kitų parengimų, taip ir iš šio, pusė pelno skiriama jaunimo reikalams. Visi kviečiami atsilankyti ir maloniai praleisti laiką. Įėjimas nemokamas.

Tautos Šventės minėjimą rugsėjo 9 d. Į lietuviškas pamaldas Šaulių kuopa žengia visi uniformuoti ir su Vėliava. Praėjusios savaitės mūsų Padėkoje turėjo būti B. Šulys, aukojęs \$ 20. Ačiū jam. — Praneša Kuopos Sekretorius.

NAUJI LEIDINIAI

Lituanus, 1984 m. pavasaris, anglų kalba mokslo ir meno žurnalas, Pabaltijo, o ypač Lietuvos reikalui. Metams \$ 10. Adresas: Lituanus, 6621 S. Troy, Chicaco III 60629, USA.

Tėvynės Sargas, 1984 m. Nr. 1 (57). Leidžia Popiežiaus Leono XIII Literatūrinis Fondas. Administracija: Adomas Viliušis, 4050 S. Campbell, Chicaco III 60632, USA. Atskiro leidinio kaina \$ 4.

Laiškai Lietuviams, birželis, religinės ir tautinės kultūros žurnalas. Metams \$ 8. Adresas: Laiškai Lietuviams, 2345 West 56th St. Chicaco III 60636, USA.

Laivas, gegužė - birželis, religinio ir tautinio gyvenimo dvimėnesinis žurnalas. Metams \$ USA 5. Adresas: Laivas, 4545 West 63rd St. Chicaco III 60629, USA.

Du Broliukai, Du Draugai, o Tėvynėi tik vargai, parašė Bronius Zumeris, išleido Melbourn DLK Vytenio Šaulių kuopa. Pilsudskis — Želigovskis. Dokumentinė medžiaga, iliustracijos, nuotraukos, žemėlapiai, VI+44 psl.

Lietuvių Dienos, balandis, iliustruotas lietuviškos veiklos žurnalas, metams \$ 20. Adresas: Lietuvių Dienos, 4364 Sunset Blvd. Hollywood California 90029 USA.

Lietuvių Fondas, Lietuvių Fondo pirmasis dvidešimtmetis 1962-1982 m. Išleido Lietuvių Fondas, 3001 West 59th St. Chicaco III 60629. Labai gausiai iliustruotas nuotraukomis, psl. 448, didelio formato, įrišta 22x27 cm. Lietuvių Fondas 1984 m. gegužės 1 d. turėjo 5.350 narių, kurie sudėjo \$ 2.742.000 pagrindinio kapitalo. Per 20 metų vis augant kapitalui iš gaunamų procentų lietuviybės išlaikymui ir švietimui paskirstyta \$ 1. 191.000. Lietuvių Fondo vadovybė šiuo leidiniu įamžino kultūros istorijoje jos kūrėjus, kad ateinančios kartos žinotų kiek rūpestio ir pastangų buvo įdėta kuriant ir auginant šią finansinę instituciją, kad gaunamomis pajamomis būtų remiama lietuvių kultūrinė veikla. Pradininkų idealizmas, aukotojų dosnumas, vadovybės ištvėringumas, pasišventimas, siekiant geriausių rezultatų, tegu bus pavyzdžiu ateinančiom kartom.

Printed by "Tėviškės Aidai" 18 Henry St., Kensington Vic. 3031.

Published by Mr. Valentinas Čižauskas, the President of the Lithuanian Catholic Federal Committee, 38 Coghlan St. Niddrie Vic. 3042.

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

MELBOURNAS

Tautos Šventę minėsime rugsėjo 9 d. sekmadienį 12 val. iškilmingomis šv. Mišiomis. Bus bendra išpažintis, kad visi galėtume priimti šv. Komuniją už Lietuvą, kuri persekiojimuose reikalinga daug karštų maldų savo žygiuose už Laisvę ir Nepriklausomybę.

Geelonge lietuviškos Tautos Šventės pamaldos šv. Jono bažnyčioje rugsėjo 16 d., sekmadienį, 9 val. ryto. Organizacijos dalyvauja su vėliavomis. Bus bendra išpažintis, maldas ir šv. Komuniją aukojame už Lietuvą.

TĖVIŠKĖS AIDŲ prenumerasat Melbourne prieš ir po lietuviškų pamaldų priima Parapijos Kiosko vedėjas F. Sodaitis. Jam galima įteikti skelbimus, pranešimus, užuojautas, padėkas ir per jį apsimokėti.

BRISBANE

RUOŠIAMĖS MINĖJIMUI

Rugsėjo 9 d., sekmadienį, įvyks Tautos Šventės minėjimas. Apyl. Valdyba ruošiasi kuo iškilmingiau paminėti. Iš ryto 10.15 val. bus iškilmingos šv. Mišios bažnyčioje ir tai šventei pamokslas. Po pamaldų visi vyks į naujus Lietuvos Namus, 49 Gladstone Rd. Highate Hill, 10 sustojimas, kur bus paruošti iškilmingi pietūs. Apie 12 val. prasidės minėjimas. Maloniai kviečiame visus Brisbanės ir apylinės lietuviškos draugijos ir svečių dalyvauti minėjime. Mielai laukiami lietuviai iš Aukštinio parkešio ir svečiai atvykusių atostogauti. Dalyvaukime visi mūsų Tautos Šventėje.

V. Kaciūnas

AUSTRALIJA IR

NAUJOJI ZELANDIJA

Maldos Apaštalavimas

Jo Šventenybė popiežius Jonas Paulius II rugsėjo mėn. MA nariams skyrė sekančias intencijas: b e n d r a j a - Europos krikščionybės šaknų atgaivinimas; m i s i j ų - viltys ir klūtys dialoge su islamo bendruomene.

Trumpas rytmetinis aukojimas — Visa aukojau Tau, švenčiausioji Jėzaus širdie!

TIPIŠKA POPIEŽIAUS INTENCIJA

Popiežius Jonas Paulius II nuo pat pirmosios dienos savo pastoracinės tarnybos, pradėdamas neužmirš tam pamokslu šv. Petro aikštėje, visuomet kalba su didžiausiu įsitikinimu apie reikalą atgaivinti Europos krikščionybės šaknis. Šia tema jis gvildeno Romoje ir už josios ribų.

Krikščionybės šaknis, popiežiaus supratimu, yra pradžia evangelijos skelbimo. Europa buvo pati pirmoji, kuri paveldėjo evangelijos mokslą tiesioginiai iš pačių apaštaly. Čia buvo nukankinti Petras ir Povilas, didieji apaštalai; čia anksčiau pražydo vienuoliškas gyvenimas ir išsivystė neišmatuojama kūrybinė dvasia bei misijonieriški užsimojimai. Pagaliau krikščionybė buvo ta, kuri Europos kon-

SYDNEJUS

MARIJOS IR TAUTOS ŠVENTĖ

Rugsėjo 9 d., sekmadienį, Sydneyje švenčiama brangi mums Marijos ir Tautos Šventė (atkelta iš rugsėjo 8 d.).

11.30 val. iškilmingos pamaldos St. Joachim's bažn. Lidcombe, kuriose iškilmingai giedos mūsų "Dainos" choras, dir. Broniaus Kiverio. Visos organizacijos kviečiamos su vėliavomis ir su kuo gausnesne palyda.

Kviečiama ir visa parapija ir bendruomenė, o ypač jaunimas bei jų vadovai.

Šv. Komunija ir maldos už kenčiančius brolius, o darbas ir aukos už Tėvynės laisvę. Tėbūnie ši šventė visiems pakili ir brangi.

3 val. Lietuvos klubo patalpose Bankstown antroji šventės dalis — minėjimas.

Kun. P. Butkus

ATSIPIRAŠYMAS

Išėjus Australijos Lietuvos Metrašcio II-tam tomui, Socialinės Globos Moterų Draugijos Melbourne skyriuje, kuriame išvardintos dirbusių Draugijos valdybose pavardės, grynai dėl neapsižiūrėjimo praleista Elenos Volkienės (buv. p. Cyprienės) pavardė, už ką Elena Volkienė labai atsiprašome.

Soc. Globos Moterų D-ja Melbourne

AUKODAMI TAUTOS FONDUI,

REIŠKIAME SOLIDARUMĄ

KOVOJANČIAI LIETUVAI!

TF Atstovybė Melbourne

tinentui davė vieningumo supratimą ir apibrėžė jos ribas.

Dabartinė Europa yra atsidūrusi labai rimtoje krizėje ir reikalinga daug maldų. Jos krizė yra dvejopa - civilinė ir religinė.

a) Civilinė krizė reiškiasi susiskaldymu ir nesantaika, ypač kai kuriuose kraštuose. Daugiausia toji krizė yra ideologinė srityje. Popiežius pirmoje vietoje mini ideologiją tų, kurie paneigia Dievą ir varžo religinę laisvę. Jis peikia ideologiją tų, kurie ekonomines vertybes stato aukščiau už žmogiškąsias. Bet virš visko iškyla tokios materialistinės ir hedonistinės ideologijos, kurios formuoja savanaudišką nusiteikimą šeimai, užsidiariusias vien savyje; sukelia nusivylimą jaunimo tarpe ir nihilizmą, kuris atbaido ieškoti teisingų ir patikimų esminių problemų sprendimo, pavyzdžiui - "naujų beturčių" imigrantų etninių ir religinių mažumų, terorizmo grėsmės ir panašių atvejų.

b) Religinė krizė išryškėja visų pirma atsiskyriusių bažnyčių dramoje. Dar didesnę nelaimę neša atšalimas tikėjime pakrikštytųjų bei atmetimas moralinių vertybių ir pagaliau krikščioniškos pažiūros į gyvenimą nublukimas.

Tai yra rimtos krizės, bet neturime prarasti vilties. Todėl ir turime daug melstis: Europa turi ir gali pabusti - tam tikslui ji turi atidaryti duris Kristui.

Kun. S. Gaidelis, SJ

SYDNEJŪJE

TĖVIŠKĖS AIDŲ BALIUS

Metinis Tėviškės Aidų balius įvyko rugpiūčio 18 d. Lietuvos klube. Nežiūrin, kad klubo patalpose vyko privačios vaišės viršutinėje salėje, vistiek arti šimtinės Tėv. Aidų rėmėjų susirinko pabeidrauti ir paremti Tėviškės Aidus. Tenka pastebėti, kad kai mynų latvių grupė pasirinko Tėviškės Aidų balių atšvęsti savo šeimos šventę. Jie buvo šia proga viešai pasveikinti visų balius svečių vardu.

Programą atliko Sydneyjeaus Linksmieji Broliai, kurie savo aštriais liežuvėliais palietė Sydneyjeaus visuomeninį gyvenimą. Jų šį kartą buvo tik du, E. Lašaitis, V. Stasūnaitis ir aktor deonu palydėjo P. Viržintas. Atsiprašė, kad trečiasis brolis paliktas užstato Garbės Teisme.

Buvo turtinga loterija, kuri gal ir išgelbėjo Tėviškės Aidų balių nuostolių. Laimingus prizus ištraukė ponios — S. Mauragienė ir Genienė. Geležiuonas buvo paaukojęs savo darbo staliuką, kurį jis ir ištraukė. Ištraukęs jį paaukojo atgal Tėviškės Aidams, kas buvo paleista ant varžytinių ir parduota aukščiausia kaina - \$ 20 įvairiusiam žurnalistui Antanui Laukaičiui.

Griežintai puikiai kontinentalinei klubo kapelai vakaras praėjo linksma ir draugiška nuotaika. Prel. Butkus, sveikindamas balius svečius, ragino ne tik prumeruoti, skaityti, bet ir bendradarbiauti Tėviškės Aidų puslapiuose.

Prel. P. Butkus šį vakarą turėjo dvejus pareigas, tai Povilo ir Cecilijos Protų 50 metų vedybinio gyvenimo vaišės ir šios šventės apeigos viršutinėje salėje, o Tėviškės Aidų balius apačioje.

LIETUVIŲ SODYBOS ATIDARYMAS

Rugpiūčio 19 d. įvyko oficialus Lietuvos Sodybos atidarymas Engadene, Sydneyjeaus pietiniame pakraštyje. Buvo tuo pačiu pagerbta L. Bendruomenės ir Moterų D-jos Garbės narė ir ilgametė šios Draugijos pirmininkė Ona Bauzienė MBE. Ponia Bauzienė prieš išeidama į pensiją nušvietė svečiams Sodybos statybos eigą ir sunkumus šį didelį darbą pradėdant. Tačiau deka lietuvių iš visos Australijos ir Australų Federalinės ir vietinės valdžios, visi sunkumai nugalėti ir šiandien turime gražiai užbaigtą ir ir pavyzdinai sutvarkytą 17 butų sodybą ir svetainę.

J. Viliūnienė sklandžiai pravedė oficialų Sodybos atidarymą, iškviesdama R.E. Tickner, MP, kuris atstovavo sen. Grimes Socialinių Reikalų ministerį, oficialiai atidaryti Lietuvos Sodybą. Robert Tickner, darbietis, nepagalėjo šiltų žodžių p. Bauzieniei ir jos komitetui. Pabrėžė, kad didžiausią dalį darbų atliko Lietuvos Bendruomenė, o valdžia tik prisidėjo su pinigais. Federalinės opozicijos vardu kalbėjo Sen. Dr. P. Baume, pabrėždamas, kad jis ir šiandieną yra tos nuomonės, kad europiečiai buvo ir paliks patys geriausi ir tinkamiausi emigrantai Australijoje. Kalbėjo ir kiti parlamentariai Mr. M. Kerr, MP, Mr. D. Dobbie, MHR, kuris gal persistengė sakydamas, kad su lietuviais susitiko Brisbanės gimnazijoje 1941

metais.

Religines apeigas atliko Sydneyjeaus lietuvių kapelionas prel. P. Butkus MBE, įteikdamas šv. Kazimiero medalį meniškai įmontuotą Edvardo Lašaičio.

Idomiai buvo apklausiñti pagal lietuviškas tradicijas Sodybos statytojai, atnešę tradicinį pabaigtuvių vainiką. Tai V. Mickevičius ir Albinas Kutka. Jie užtikrino, kad statyba yra garantuota ir galutinai užbaigta. Ponia - Mikutavičienė ir Migevičienė juos taip pašokdino, kad net svetimtaučiai turėjo skanaus juoko iš lietuviškai pravesto "tardymo". Atidaryme taip pat kalbėjo Estų bendruomenės vardu Lia Looveer MBE, Ukrainiečių Moterų draugijos pirmininkė, užbaigdama savo kalbą lietuviškai. Ukrainiečių buvo čia visa grupė, kuri buvo nepaprastai sužavėta Sodybos grožiu ir butų erdvumu. Latviai atsiuntė raštišką sveikinimą. Buvo perskaitytas sveikinimas iš A. Kramiliaus, atstovaujančio kelioms organizacijoms. Sveikino A. Mauragis ALB Sydneyjeaus Apylinkės vardu ir Krašto Valdybos pirm. V. Bukevičius.

Po oficialios dalies vyko Sodybiečių paruoštos vaišės, kur arti šimtinės lietuvių ir kvietinių svečių iš kitų bendruomenių bei valdžios įstaigų maloniai praleido sekmadienio likusią popietę.

Sodyba tiek iš lauko, tiek iš vidaus drąsiai galima pavadinti naudojant mums įprastą anglišką išsireiškimą a "SHOWPIECE". Kas svarbiausia, kad nėra jokių skolų. Gyventojai butus pirkdami moka \$ 15.000. Gyvendami susimoka už išnaudotą elektrą. Visa kita dengia Sodybos administracija. Dabartinės Sodybos patikėtinės yra p.p. I. Dudaitienė, V. Kabailienė, G. Petrauskienė ir T. Vingilienė.

Lenkiame galvas mūsų moterims, atlikusioms neįkainuojamos vertės projektą, vertą mūsų visų pasididžiavimo. kor.

PLB pirmininkas Vytautas Kamantas su žmona Gražina ir PLB vicepirmininkas Raimundas Kudukis, Amerikos prezidento Ronald Reagan kvietimu, dalyvavo Pavergtųjų Tautų Savaitės paskelbimo iškilnėse liepos 16 d. Vašingtone Baltuose Rūmuose. Iškilnės pradėjo Baltųjų Rūmų pareigūnas lietuvis Linas Kojelis. Prezidentas čia pareiškė, kad pavergtosios tautos niekadoms nebus pamirštos ir teisybė laimės, bus sustiprintos Amerikos Balso ir Laisvės radijo tarnybos. Prezidentas Reagan savo Pavergtųjų Tautų proklamacijoje minėjo lietuvius: "Mes turime pasisemti jėgų iš milijonų laisvės kovotojų žygių komunistų okupuotuose kraštuose, tokių kaip Lietuvos už religijos laisvės pasirašiusių peticijas ar Solidarumo grupės narių, kurie viešai protestuoja, asmeniškai rizika bei pasišventimu, kurie beveik nesuprantami vidutiniam laisvojo pasaulio piliečių".

PADĖKA

Brangūs Dvasios vadai, Nuoširdžiai dėkoju kun. Pr. Vaseriui, kun. Dr. Pr. Daukniui už lankymą ligoninėje ir namuose ir kas savaitę aprūpinant mane su švenčiausiuoju. Širdingas ačiū draugams, pažįstamiems ir maloniems lietuviams, kurie mane lankėte gausiai ligoninėje, namuose ir užjautėte mano skausmus šiltais žodžiais, dovanomis ir gėlėmis ir tiems, kurie perdavė linkėjimus telefonu.

Nuoširdžiausias ačiū visiems.

Jonas Simutis

MELBOURNAS

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Šiais metais Rugsėjo 8-tosios minėjimas įvyks sekmadienį, rugsėjo 9 dieną.

Programoje: 12 val. iškilmingos pamaldos šv. Jono bažnyčioje, 2.30 val. p.p. Tautos Šventės minėjimas Lietuvių Namuose - paskaita ir meninė dalis.

Rugsėjo 8-toji yra labai svarbi mūsų tautos istorijoj. Visi lietuviai turi ta proga atiduoti pagarbą savo tautai. Užtat kviečiame ir raginame visus, o ypač jaunimo ir sportininkų organizacijas, parodyti tautinį susipratimą ir dalyvauti kuo skaitlingiau šioj susikaupimo ir pasiryžimo šventėj. Būtų gražu, kad skautai, tautinių šokių šokėjai ir šauliai atvyktų su savo vėliavomis ir uniformom bei tautiniais rūbais.

Prie įėjimo į minėjimą bus renkamos aukos "Mūsų Pastogės" parėmimui, vietoj atšaukto tam tikslui baliauš. Bus taip pat proga apsimokėti nario mokėstį ir atsiimti ML Bendruomenės nario knygeles.

Melbourno Lietuvių Bendruomenės Valdyba

LATROBE VALLEY

IŠKELIAVO AMŽINYBĖN

Marija Zofija Kalinskienė, 89 m. amžiaus, mirė Traralgon ligoninėje rugpiūčio 17 d. Iš jos šeimos liko tik du anūkai - Algis ir Romualdas. Laidotuvėms rugpiūčio 22 d. suvažiuo lietuviai iš apylinkių, net ir iš Sale su Seniūne E. Eskirtiene, iš Melbourno buvo poetas Juozas Mikštas, Feliksas ir Monika Sodaičiai ir kiti, viso geras pusšimtis. Laidotuvių šv. Mišios vyko St. Kie-

ran bažnyčioje Moe, jas aukojo kun. Dr. Pr. Dauknys. Daugelis priėmė šv. Komuniją už velionės vėlę. Atsiveikimo žodžius tarė Latrobe Valley Seniūnė Veronika Koženiauskienė ir Sale Seniūnė Elena Eskirtienė, kuri ant karsto dar užbėrė Lietuvos žemės žiupsnelį. Palydėta į Moe kapines. Čia po apeigų karstui leidžiantis visi sugiedojome Marija, Marija, Šabrinskai visus dalyvius pakvietė ir netoliese ant kalno esančią miške naują rezidenciją pietums. Ir čia už velionės vėlę dar buvo pasimelsta.

Už velionės vėlę šv. Mišias aukojo V. J. Ališauskai, E. Eskirtienė, V. Koženiauskienė, V. Rosato - Koženiauskaitė, J. A. Lekniai, Vl. Mikalauskas, M. Pažereckienė, S. A. Šabrinskai, K. Šimkūnas, Ona Vitkauskienė. — Teatidaro jai Viešpats dangaus vartus, kad sugrįžtų į tą tėvynę, kur nėra mirties ir kur džiaugsmas tęsiasi per amžius!

PD

CANBERRA

Pranešam ir prašome visus lietuvius dalyvauti mūsų Tautos Šventės minėjime rugsėjo 9 d., sekmadienį, tokia tvarka:

12.30 val. Mišios St. Mary's bažn., Braddon. Dalyvauja skautai - tės uniformuoti ir su vėliavomis. Atvyks kun. Pov. Martūzas. 1.30 val. Baltijos tunto skautų-čių sueiga ir lietuviški pietūs Lietuvių klube. 3 val. ALB Spaudos S-gos pirmininko Vytauto Patašiaus paskaita ir "Audėjėlės" visų trijų grupių tautiniai šokiai.

Tuoju po minėjimo 4 atstovų į Krašto Tarybą rinkimas. Kandidatai turi būti ne jaunesni kaip 18 metų ir užmokėję lietuvių mokėstį. Kviečiame skaitlingai, kaip canberrikiams įprasta, atšvesti Tautos Šventę ir atlikti bendruomeninę pareigą per rinkimus. Taip pat prašome kas dar neužmokėjęs, užmokėti lietuvių mokėstį ir paremti Krašto Valdybos aukų rinkimų vajų.

Apylinkės Valdyba

Džiugo Tuntas

Štabo posėdis buvo sušauktas rugpiūčio 21 d. vakare pas Tunto Dvasios vadovą s. kun. Dr. P. Dauknį Parapijos Namuose. Tuntininkė vyr. skautininkė Danutė Čižauskienė pranešė pakeitimus štabe. Dr. Andrius Prancūnas iki šiol buvęs tuntininkės pavaduotoju atsisakė iš pareigų, į jo vietą paskyrė iki šiol buvusį tunto adjutantą Petrą Kružą. Nauju tunto adjutantą paskyrė skautą vyty Darius Alekną. Paskyčių nauja draugininkė vyr. skautė Gaila Zemaitytė, iki šiol buvo Dalia Antanaitienė. Iš Skautų baltiaus gauto pelno paskirta \$ 100 Jaunimo Sąjungos biuleteniui "Jauzinius". Draugininkai ir draugininkės pateikė raportus kas daroma draugovėse ir kokie artimiausi ateities planai, sueigos, iškylos, programos ruošimas.

Rajono stovyklą ruošia Canberros Baltijos tuntas sausio 2-12 ir stovyklą jie pavadino "Baublio Aidais". Parinkta graži vietovė netoli Canberros ant Murrumbidgee upės kranto, stovyklos viršininkas ps. Mindaugas Mauragis. Bus ir skautiški šeimų pastovyklė. Iš mūsų tunto vyks apie 25, gal dar daugiau, kai bus pravesta registracija ir sužinotas stovyklos mokėstis. Džiugo tunto keturių dienų stovykla numatyta sausio 15-18, dabar jai renkama vietovė.

Tunto šventės minėjimas Melbourne rugsėjo 9 d. Tą sekmadienį visi tunto skautai ir skautės pilnom uniformom renkasi į bažnyčios kiemą, kur 11.30 val. bus raportas, įsakymai ir 12 val. žygiuojame su vėliavomis į bažnyčią.

Sekantis tunto štabo posėdis spalio 9 d. 6.30 val. toje pačioje vietoje pas tunto Dvasios vadovą. Prie kavutės buvo aptarti ir kiti skautiški reikalai.

Tunto metinė šventė gruodžio 1 d. Morningtono pusiasalyje. Visi nuo Lietuvių Namų važiuosime autobusu. PD

SKAUTAI AKADEMIKAI

Akademinio Skautų Sąjūdžio Melbourno sk. sueiga vyko pas fil. kun. Dr. P. Dauknį Parapijos Namuose rugpiūčio 26 d. popietę. Centro igaliotinis ir sk. pirmininkas s. fil. Algimantas Žilinskas sueigai pirmininkauti pakvietė fil. Loreta Čižauskaitę. Korporacijos nariai su skautų šūkiu "Budėk!" dar turi savo specialų šūkį lotynų kalba "Ad Meliorem!", kuris primena skautų akademikų naują pareigą savo įsigytu mokslu kilti aukšty, pirmyn, geryn. Skyriaus veiklai sukelti lėšų šiuo metu yra daroma loterija: 400 bilietų po 50 centų, žinoma, jei pasiseks visus bilietus išplatinti. Pirmas prizas yra Algio Vaitiekūno dovana - kilimas, II prizas - laikrodis ir III - šampano bontka. Metinė šventė bus švenčiama spalio 21 d., sekmadienį, pradedant šv. Mišiomis per lietuviškas pamaldas už mirusius korporacijos narius. Po pietų Lietuvių Namų Bendruomenės menėje vyks akademija su kviestiniais kitų korporacijų atstovais, kartu mininti Akademinio Skautų Sąjūdžio 60 metų sukaktį. Sekanti sueiga vyks Lietuvių Namuose rugsėjo 16 d., sekmadienį, 1.45 val. Skyriaus valdybą sudaro: fil. D. Špokaitė, fil. A. Žilinskas ir senj. A. Vaitiekūnas. PD

AUSTRALIJS LIETUVIŲ FONDAS

\$ 40 V. Stagis (290), po \$ 30 J. Petys - Petkevičienė (45), J. Poškus (114), po \$ 20 Paulina Daneilienė (24), D. K., \$ 10 A. Morkūnas (117).

\$ 20 V. Urbonienė (110), a.a. E. Reisonienės atminimui.

A.a. Vaclovui Povilaičiui Geelonge mirus, vietoj gėlių aukojo: po \$ 20 J. Normantas (255), J. Rapkauskas (100), \$ 10 O. Srederis (99), po \$ 5 A. Obeliūnas (575), A. Skėrys (95), \$ 2 V. Augštiejus (74).

A.a. Tomui Sidlavičiui Sydnejuje mirus, vietoj gėlių aukojo: \$ 10 J. Sirutis.

Adelaidės lietuvių aukos Australijos Lietuvių Metraščio pristatymo proga: \$ 20 J. Beinoravičius, po \$ 10 B. M. Gavėnai, J. Poškus (124), A. Vitkūnas (15), \$ 2 V. Mor-kys.

AL Fondo valdyma nuoširdžiai sveikina naujus Fondo šimtininkus — V. Urbonienę ir J. Poškų iš Adelaidės ir J. Rapkauską iš Geelongo. Nuoširdi padėka visiems aukotojams ir Fondo talkininkams.

V. Rekešius
AL Fondo išdininkas

MIELAS TAUTIETI!

Atėjęs į Tautos Šventės minėjimą, prisimink ir AUSTRALIJS LIETUVIŲ FONDA. Jį paremdamas prisidėsi prie lietuviybės išlaikymo šiame krašte.

AL Fondo Valdyba

HOBARTAS

Tautos Šventės minėjimą ruošia Apylinkės Valdyba Glenorchy salėje rugsėjo 9 d. sekmadienį 5.30 val. Paskaitą skaitys svečias iš Launcestono Jonas Krutulis, programą atliks mūsų vietinis jaunimas. Po minėjimo suneštinės vaishės ir pabendraavimas. Maloniai kviečiame visus lietuvius atsilankyti.

Apylinkės Valdyba

LIETUVIŲ RADIO VALANDELES

ADELAIDE 5FM šeštadieniais 9 val. ryto.

CANBERRA 2XX ketvirtadieniais 7.30 val. vak.

MELBOURNE 3EA sekmad. 11 val. ryto, pirmad. 6.30 val. p.p.

SYDNEY 2EA šeštadieniais 10-11 val. prieš pietus.

BRISBANE kiekvieną ketvirtadienį 5.30 - 6 val. vak.

PERTH 6NR kas trečią antradienį 6.30 val. vak.

LIETUVIŲ KOOPERATINĖ KREDITO DRAUGIJA „TALKA“ LTD.

● Moka už indėlius (deposits) 9% metinių palūkanų.

Už terminuotus indėlius:

Aukštesni procentai mokami automatiškai pasiekus nustatytas sumas.

nuo \$ 100 iki \$ 10.000 — 12%
nuo \$ 10.000 iki \$ 20.000 — 13%
nuo \$ 20.000 ir daugiau — 14%

Terminuoti indėliai priimami tik pilnais \$ 100 ir turi išbūti iki finansinių metų galo, t. y. birželio 30 d. Už atsiimtus term. ind. metų bėgyje — 6%. Procentai užskaitomi už kiekvieną pilną kalendorinį mėnesį finansinių metų gale ir įrašomi į einamąsias sąskaitas. Už įnašus (shares) iki 17% dividendo.

● Teikia paskolas iki \$ 30.000 įkeičiant nekilm. turta. asmenines paskolas su garantuotojais iki \$ 5000 ir be jų iki \$ 2000. Procentai už visas paskolas užskaitomi kas 3 mėn.

● Įstaiga veikia:

Melbourn šeštadieniais nuo 10 iki 2 val. pp., sekmadieniais nuo 1.30 pp. iki 3 val. pp., Lietuvių Namai, 50 Errol St., North Melbourne. Tel. 328 4957.

Informacijos dar teikiamos pirmadieniais ir antradieniais nuo 9 val. ryto iki 2 val. pp.

Pašto adresas: "TALKA", Box 4051, GPO, Melb. 3001.

Adelaidėje sekmadieniais nuo 1 iki 3 val. p.p. Lietuvių Namuose. Pašto adresas: TALKA, Lietuvių Namai, 6 Eastry Ct. Norwood, SA 5067.

Sydnejuje sekmadieniais nuo 2 val. iki 4 val. pp. Lietuvių Klubo patalpose 16 - East Terrace, Bankstown NSW.